

«ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΜΕΙΟΝΟΤΗΣ»

Ἡ Γιουγκοσλαΐα, ἡ ὁποία εἶχε ἐπιδει-
ξει τὸν τελευταῖο καιρὸ τάσεις εἰλικρινοῦς
δήθεν συνεργασίας μετὰ τὴν Ἑλλάδα, ἀπο-
καλύπτεται ἤδη ὅτι οὐδέποτε καὶ σὲ καμ-
μιὰ περίπτωσι εἶχε τέτοιες διαθέσεις καὶ
ὅτι ἡ μερική στροφή τῆς γιουγκοσλαβικῆς
πολιτικῆς στὶς σχέσεις της μετὰ τὴν Ἑλλά-
δα ὑψηγορεύθησαν μετὰ τὸ μοναδικὸ σκοπὸ
νὰ ἐξυπηρετήσουν τὰ σωβινιστικὰ σχέδια
τοῦ Γιουγκοσλαβικοῦ δικτάτορος. Ἔτσι, λί-
γο καιρὸ μετὰ τὴν ἀποκατάστασι τῶν δι-
πλωματικῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν δύο χω-
ρῶν, οἱ Γιουγκοσλαβοὶ μετὰ τὶς ἐφημερίδες
καὶ τοὺς ραδιοσταθμοὺς των ἔθεσαν ἐπὶ
τάπητος τὸ ἀνύπαρκτο ζήτημα τῆς «μακε-
δονικῆς μειονότητος» καὶ ἔπληξαν στὴ γέν-
νησί τους τὶς ἑλληνογιουγκοσλαβικὰ σχέ-
σεις. Καὶ σὰν νὰ μὴν ἦτο ἀρκετὸ αὐτό, ἀ-
πεδύθησαν τελευταία γιὰ τὸ ἴδιον ζήτημα
σὲ προπαγανδιστικὴ ἐκστρατεία στοὺς κύ-
κλους τοῦ Ο.Η.Ε. Καὶ βέβαια ἡ ἐσκεμμέ-
νη αὐτὴ προσπάθεια τῆς Γιουγκοσλαβίας
δὲν πρόκειται νὰ ἔχη κανένα πρακτικὸ ἀ-
ποτέλεσμα, γιὰτὶ ζήτημα «μακεδονικῆς
μειονότητος» δὲν ὑπάρχει, ἀλλὰ εἶνε εὐ-
καιρία νὰ διαπιστώσουμε τοὺς ἀπωτέρους
σκοποὺς τῆς τσεχοσλοβακικῆς πολιτικῆς,
οἱ ὁποῖοι θυμίζουν κομμουνιστικὰς μεθό-
δους. Εἶνε φανερὸν ἐν ὀλίγοις, πὼς ὁ Τίτο
δὲν ἐλησμόνησε τὰ μαθήματα ποὺ πῆρε ἀ-
πὸ τοῦο μέχρι χθὲς πατέρωνός του...

Ἡ ΠΕΡΙΟΔΕΙΑ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΑΡΧΟΥ

Ὁ Στρατάρχης Παπάγος, περιοδεύων
καὶ ἐπιθεωρῶν τὰς φρουρὰς τῆς Βορείου
Ἑλλάδος, ἔγινε παντοῦ ἀντικείμενον θερ-
μοτάτης ὑποδοχῆς καὶ χιλιάδες Λαοῦ συ-
νέφρυσαν στὰς διαφόρους πόλεις γιὰ νὰ
ἐκφράσουν τὴν εὐγνωμοσύνην των στὸ δη-
μιουργὸ τῆς Νίκης. Καὶ ὁ Στρατάρχης εὐ-
ρίσκε πάντοτε τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐξαίρη
τὴν σημασίαν τοῦ τελευταίου ἀγῶνος τῆς
Φυλῆς, ἀλλὰ καὶ νὰ τονίξη συγχρόνως ὅτι
ὁ κίνδυνος δὲν ἐξέλιπε ὅμως διόλου καὶ ὅ-
τι ὁ κομμουνισμὸς «λουφάζει» γιὰ νὰ δρά-
σῃ πάλι στὴν κατάλληλη εὐκαιρία. «Ὁ
κομμουνισμὸς, εἶπεν ὁ Στρατάρχης σὲ λό-
γον του στὰ Ἰωάννινα, προσαρμόζει τὰς
μεθόδους του ἀναλόγως τῶν περιστάσεων.
Πρέπει ἐπομένως νὰ εἴμεθα ἔτοιμοι ἀνὰ
πᾶσαν στιγμὴν...». Καὶ οἱ λόγοι τοῦ Στρα-
τάρχου ἀπεικονίζουσι τὴν πραγματικότητά
καὶ θέτουσι —τρόπον τινα— ἕνα νέον κα-
θῆκον στὸν ἑλληνικὸ Λαόν: Νὰ ἐπαγρυπνῆ
γιὰ νὰ κατοχυρώσῃ καὶ ἀξιοποιήσῃ τὴν
Νίκην, ποὺ ἐστοίχισε τόσο αἷμα καὶ τόσες
βυσίεις.

ΤΟ ΚΥΠΡΙΑΚΟΝ

Ἡ συζήτησις τοῦ κυπριακοῦ, ποὺ ἔγινε
πρὸ τινος στὴν Βουλὴ τῶν Κοινοτήτων,
μπορεῖ κανεὶς νὰ πῇ ὅτι δὲν εἶνε σύμφωνη
μετὰ τὴν ἀγγλικὴ νομοσύνη οὔτε μετὰ τὴν ἀγ-
γλικὴ ἀντίληψιν περὶ ἐλευθερίας τῶν Λαῶν.
Καὶ ὅσα ἐλέχθησαν γιὰ τὸν πόθο τῶν Κυ-
πρίων εἶνε —τὸ ὀλιγώτερον— προσβλητι-
κὰ γιὰ ἕνα Λαόν, ποὺ ἀγωνίζεται τὸν ἱερώ-
τερον ἀγῶνα τῆς ἱστορίας του: Τῆς Ἐνώ-
σεώς του μετὰ τὴν Μητέρα Πατρίδα. Γι' αὐ-
τὸ ἡ ἀπογοήτευσις τῶν Κυπρίων καὶ ὄλων
τῶν Ἑλλήνων ὑπῆρξε μεγάλη. Εὐχόμεθα ἡ
ἀνοησις τῆς βρετανικῆς Κυβερνήσεως νὰ
μὴν εἶνε ὀριστικὴ καὶ νὰ ἐπικρατήσουν ψυ-
χραιμώτερες καὶ δικαιώτερες σκέψεις,
σύμφωνες μετὰ τοὺς πόθους τοῦ Λαοῦ τῆς
Ἐλευθέρας Ἑλλάδος καὶ τῆς Κύπρου, ἀλ-
λὰ καὶ μετὰ τὰς φιλελευθέρας παραδόσεις
τοῦ βρετανικοῦ Ἔθνους.

ΜΕ ΤΙΣ ΕΥΧΕΣ ΤΟΥ ΕΘΝΟΥΣ

Ἡ ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ

Τὴν 29ην Ἰουνίου ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς, μετὰ τὰς εἰλικρι-
νεῖς εὐχὰς ὀλοκλήρου τοῦ Ἔθνους, ἐώρτασε τὴν ὀνομα-
στικὴν Του ἑορτὴν. Ὁ Παῦλος Α' ἀνῆλθεν εἰς τὸν Θρόνον
εἰς μίαν ἐποχὴν, ὅπου μίᾳ τρομερᾷ θύελλᾳ διέσειε τὰ θε-
μέλια τοῦ τόπου αὐτοῦ. Ἐστάθη ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ μαχομέ-
νου Λαοῦ Του, ἐμπνευσμένος ὀδηγητὴς, ἐμψυχωτὴς καὶ ἀ-
κατάβλητος μαχητὴς. Ὑπῆρξεν εἰς τὰς κρίσιμους στιγ-
μάς, ὅταν τὸ Ἔθνος ἠγωνίζετο διὰ τὴν γαλήνην, τὴν ἀ-
σφάλειαν καὶ τὴν ἀνεξαρτησίαν του, ἡ συνισταμένη τῶν
ἐλληνικῶν ἀρετῶν. Ἐμπνευστὴς, Στρατιώτης, Διδάσκα-
λος. Ἐκέρδισε τὸν θαυμασμὸν καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ Λαοῦ
Του μετὰ τὴν ἀπλότητα, τὴν ἀνεξικακίαν, τὴν εὐγένειαν, τὴν
γενναϊότητα τῆς ψυχῆς καὶ τὴν ἀνθρωπιά.

Εἰς Αὐτὸν τὸν συνετὸν Ἠγέτην τῆς Πατρίδος ὁ «Σκα-
πανεύς», ἐξ ὀνόματος τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως, τῶν Διοι-
κητῶν τῶν Μονάδων Μακρονήσου, τῶν ἀξιωματικῶν καὶ
στρατιωτῶν μας, ἀπευθύνει ἐξ ὅλης ψυχῆς τὰς θερμότε-
ρας εὐχὰς του: Νὰ εὐτυχήσῃ, νὰ μακροημερεύσῃ, νὰ ἴδῃ
πραγματοποιουμένας τὰς προσδοκίας τοῦ Ἔθνους, νὰ κα-
τευθύνῃ μετὰ τὸ ἴδιον σθένος, τὸν αὐτὸν φλογερὸν ἐνθουσια-
σμὸν καὶ τὴν αὐτὴν ἀκατάβλητον θέλησιν καὶ θαθεῖαν πί-
στιν, τὸν εἰρηνικὸν ἀγῶνα τῆς ἀναγεννήσεως, τῆς εὐημε-
ρίας καὶ τῆς προκοπῆς τῆς μαρτυρικῆς μας Πατρίδος.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΕΙΑΝ ΤΩΝ ΒΑΣΙΛΕΩΝ

Ὁ Βασιλεὺς καὶ ἡ Βασίλισσα εἰς τὰ σύνορα, ἐν μέσῳ Τούρκων
ἀξιωματικῶν, κατὰ τὴν περιοδείαν των εἰς τὴν Βόρειον Ἑλλάδα.

Μ' αυτό το φύλλο ή σελίδα αυτή εγκαινιάζει μια νέα περίοδο. Ανακαινίζεται σε ποιότητα και ύλη κάνοντας έναρξη μιας σειράς άρθρων με συστηματική ένότητα. Η αλλαγή αυτή είχε καρπός πείρας και σκοπιμότητας. Γιατί δεν θα είχε συνέπεια ο θεωρητικός χειρισμός κοινωνιολογικών θεμάτων, με σύνθετη αντίστασι στην κατανόησή τους, αν δεν προηγηθί μια συνοπτική παροχή στοιχειωδών αρχών και γνώσεων που σχετίζονται με τα θέματα αυτά και που έχουν στοιχειώδη προϋποθετικό χαρακτήρα στη κατανόησι της κοινωνικής προβληματικής. Πιο πολύ γιατί η προβληματική αυτή είχε εξαιρετικά δύσκολη, μ' ένα σύνθετο βάθος και μια συχνή παρουσία άπροσδιοριστίας που προεκτείνεται επίμονα να γίνει νόμος με καθολικό κύρος και κατάφασι. Από δω πηγάζει άλλωστε το γεγονός, ότι μολοντί οί αναζητήσεις σχετικά μ' αυτήν βρίσκονται στην ηλικία των ογδονταπέντε γενεών περίπου, μια αστηρή αναμέτρησι των ουσιαστικών κερδών από τη μακράινή αυτή επίδοσι θα διαπιστώση πολύ φλυαρία και θόρυβος και λίγη, αληθινά λίγη ωφέλιμη έρευνα μ' απόδοσι και με κάπως κυρωμένη ευστάθεια. Από δω επίσης πηγάζει κι' η εξακολουθητική αμφισβήτησι ακόμα και για ζητήματα προερευνητικά: για τη μέθοδο λ.χ. ή για τη προβληματική μορφολογία, θέσι δηλ. και αντίληψι των προβλημάτων, ή σχετικά με τον γνωσιολογικόν έλεγχο της ίδιας της κοινωνικής έπιστήμης, σαν τέτοιαι.

Η μέθοδος μας δε θα είνε έρευνητική κι' αποδειχτική πιδό πολλύ, θα είνε συστηματική. Στη πρώτη περίοδο της σειράς αυτής, ή σελίδα θα δώση ούδέτερα κι' αντικειμενικά γνώσει με δασυμένη καθιέρωσι κ' έπίσημη παραδόχη. Θα χαρισθή σ' αυτή την ανάγκη κι' αν ακόμα γνωρίζει ότι ή αναγνωρίσι τους είνε συμβατική κ' έτοιμόροπη. Το διάδημα αυτό είνε ανάγκη και γίνεται με τη μορφή της άνοχης άπέναντι σ' ένα καθεστώς γνώσεων που άντλει το κύρος και την έπιβολή του από τον άναγκαστικό χαρακτήρα του ντε φάκτο, του «τετελεσμένου». Η άνοχη αυτή έχει προπαυ δευτική σκοπιμότητα γιατί δίνει λαβή σε μια πρώτη έπαφη και γνωριμία με το συνολικό δεδομένο της κοινωνικής προβληματικής. Γίνεται λοιπόν αυτό και δικαιολογείται γιατί έχει σκοπιμότητα άγωγής κι' όχι σπουδής και έρευνας. Η διαφορά είνε σημαντική και καθορίζει το χαρακτήρα και το χρέος της προσπάθειας μας.

Όταν συμπληρωθή ή βασική γνωριμία με τα κυριότερα στοιχεία της κοινωνιολογίας, των θεμελιακών έννοιών της, του αντικειμένου της και των μεθόδων της, μπορεί ν' άνοιξη μια νέα σειρά άρθρων. Τότε θα είνε πιδό εύχερες και πιδό άποδοτικό νά έπιδιωχθούν σοβαρώτερα τολμήματα. Χωρίς σύγχυσι και θράσος θα μπορούσε ή σελίς αυτή νά περάση στον έπι-

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ

μαχο χώρο της σύγχρονης έποχής μ' ώριμότερες δυνατότητες. Θα μπορεί τότε νά δώση τη συμβολή της για νά κατανοηθή ή σύνθετη ύλη των κοινωνικών σχέσεων και οί συναφεής προεκτάσεις τους στην πολιτική του καιρού μας, ν' άποσαφηνισθούν κανόνες και νόμοι και νά γίνη προσιτή ή αίτιοκρατία των κυριάρχων ιδεών που δεσπόζουν στη κίνησι γεγονότων και καταστάσεων, για νά γίνη δυνατό ν' άνοιχτούν βασίμες προοπτικές έσα στη δυναμική της σύγχρονης κοινωνίας. Τότε ή σελίδα αυτή θα γίνη ωφέλιμη και άναγκαία.

(ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ)

Η σχηματική του άρθρου αυτού συνάπτει τ' ακόλουθα είσαγωγικά προβλήματα: 1) Η κοινωνιολογία έχει λόγο να ύπάρχη σαν ξεχωριστή έπιστήμη; (γνωσιολογική θεμελίωσι). 2) Όρισμός της κοινωνιολογίας. 3) Αντικείμενο. 4) Μεθοδολογία. 5) Περιληπτικό σχήμα των σταθμών της ιστορίας της. 6) Βιβλιογραφία. Το πλήθος και ή συνθετικότητα των προβλημάτων μαζί με το χώρο αυτής της σελίδας υπαγορεύουν την έκτασι και το είδος των άξιώσεων, τόσο της σύνταξης όσο και του άναγνωστη.

1) Γνωσιολογική βάση της κοινωνιολογίας.— Για νά καταστή άναγκαία ή παρουσία μιας έπιστήμης προϋποθέτει την ύπαρξι ειδικών φαινομένων, που δεν τα έξαντλούν ή δεν τα έρμηνεύουν μ' έπάρκεια και συνέπεια οί κλάδοι της έπιστημονικής έρευνας που ύπάρχουν. Είνε κοινή ή παραδοχή, ότι ύπάρχουν κοινωνικά φαινόμενα. Αυτά παρ' όλο που είνε ποιοτική προέκτασι των βιολογικών και τούτα πάλι των φυσικών, είνε γεγονός ότι έχουν μια έντελώς ξεχωριστή προβληματική που χρειάζεται ειδική έπιστήμη, έπιστήμη των κοινωνικών φαινομένων, της κοινωνίας. Με αντικείμενο τη προβληματική του κοινωνικού δεδομένου ύπάρχουν πολλές έπιστήμες. Όμως αυτές έρευνούν ένα τμήμα της προβληματικής αυτής ή την κλέπτουν από έξεμπειριον έξεμπειστημονική άποψη ή παρουσιάζουν μεθοδολογική άνεπάρκεια και άδυναμία. Χρειάζεται λοιπόν νά έρευνηθή με έπιστημονική μέθοδο το κοινωνικό δεδομένο σ' όλη την έκτασι του· χρειάζεται ή έπιστήμη της κοινωνίας. Η ιστορία λ.χ. έχει αντικείμενο το κοινωνικό φαινόμενο αλλά έρευνά την αίτιοκρατία του χρονικά. Η φιλοσοφία της κοινωνίας «στοχάζεται» το «μεταφυσικό» βάθος του φαινομένου αυτού, ενώ νοείται νά συλλάβουμε το «φυσικό» είναι του. Η κοινωνική ψυχολογία έ-

ρευνά μόνο τα ψυχολογικά δεδομένα που κινούνται στο κοινωνικό χώρο και συνιστούν ένα ψυχικό είναι κοινωνικής ποιότητας ένα κοινωνικό συνειδέναι στη πλατεία του έννοια. Πόσο είνε άνεπαρκές αυτό θα φανή σε προσεχές άρθρο. Είνε για την ώρα φανερό ότι το κοινωνικό φαινόμενο είνε περισσότερο σύνθετο δεδομένο. Δεν εξαντλείται από τη κοινωνική ψυχολογία. Ούτε ή φιλοσοφία της ιστορίας έπάρκει νά έρευνά μονάχα μεθοδολογικά προβλήματα της ιστορίας και τις γενικές φιλοσοφικές άρχές του ιστορικού βίου και γίνεσθαι. Μια συστηματική, έμπειρική έπιστημονική τέλος έρευνα είνε άπαραίτητη για την κατανόησι όλων των μορφών του κοινωνικού βίου και της δυναμικής του. Η γνωσιολογική θεμελίωσι της κοινωνιολογίας από την άποψη του αντικειμένου είνε άσφαλισμένη, κι' όταν ακόμα το αντικείμενο αυτό δεν περάγεται για γνώσι, από την άπροσδιοριστία του, γιατί θέλουμε μια έπιστημονική δεβαίωσι για την άγνωστικότητα, που παρουσιάζει ως αντικείμενο έρευνας.

Μα έκτός απ' αυτό τον έπιστημολογικό λόγο ή ανάγκη της κοινωνιολογίας ένισχύεται από τη χρησιμότητά της. Ισχυροί πραχτικοί λόγοι την έπιβάλλουν τουλάχιστον περισσότερο από την παλαιοντολογία ή μια σειρά άλλες έπιστήμες καθαρά θεωρητικού ενδιαφέροντος. Η κοινωνία είνε ο τρόπος της ύπαρξής μας και ή γνώσι του είνε ο όρος για ένα άνθρωπίνωτερο μέλλον. Η γνώσι είνε δύναμι. Και ή δύναμι αυτή ύλοποιείται για τις φυσικές έπιστήμες με την τεχνική, για τις κοινωνικές (στενή έννοια) με την πολιτική.

Η κοινωνιολογία είνε θεωρητική και πραχτική ανάγκη πρώτης σειράς. Και σαν τέτοια θεμελιώνεται και γνωσιολογικά και πραχτικά.

2) Όρισμός.— Κοινωνιολογία είνε ή έμπειρική γνώσι κι' έρευνα των μορφών του κοινωνικού βίου στην τυπική τους ουσιαστικότητα κ' αίτιολογία, καθώς και στη νομοτελική δυναμική τους.

Ένα παράδειγμα θα φωτίση τον όρισμό: Η κοινωνιολογία προκειμένου νά έρευνήση ένα κοινωνικό φαινόμενο λ.χ. την κοινωνική τάξι δεν θα την έρευνήση όπως ή ιστορία περιγράφοντας ή εξηγώντας μια συγκεκριμένη κοινωνική τάξι μιας ώρισμένης έποχής, αλλά τί ουσιαστικό έχει ή κοινωνική τάξι γενικά σα μορφή της κοινωνίας. Γενικεύει δηλαδή τα δεδομένα της ιστορίας σχετικά με την κοινωνική τάξι μη έρευνώντας το χρονικό περιεχόμενό της, άλλ-

λά τον ουσιαστικό τύπο της. Μελετά τί είνε ή κοινωνική τάξι άποκαλύπτοντας τα ουσιώδη γνωρίσματά της κι' όχι την κάθε φορά γασική της ύπόστασι. Δεν σπουδάζει την ύλη (την ιστορική) ενός φαινομένου, αλλά τον τύπο. Έν συνεχεία μελετά τις διάφορες μορφές και μεταβολές που υφίσταται ή έννοια αυτή τις αίτιολογεί, προσδιορίζει την τυπική δυναμική των αυτών και συνάγει νόμους κι' άρχές για την ουσία και την κίνησι τους.

3) Αντικείμενο.— Η κοινωνιολογία ένει για αντικείμενο τις διάφορες μορφές του κοινωνικού δεδομένου και το ίδιο στο τίτλό του. Οί μορφές είνε δυνάμεις ή καταστάσεις της κοινωνίας. Όπως λ.χ. οί κοινωνικές σέσεις (άμοιβαιότης στην κοινωνική σύστασι), οί κοινωνικές ομάδες (κυρίως αυτές που έχουν μια δυναμική διάσκεια και ουσιαστικότητα, γιατί οί άλλες έχουν άπροσδιοριστία άναρχική λόγω της συμπτωματικότητας και αστάθειας) ή κοινωνικότητα (συντηρητική ιδιότητα των κοινωνικών στοιχείων), κοινωνικοί νόμοι (γενικευμένες αίτιολογικές άναφορές και άρχές της συντήρησης και της δυναμικής των κοινωνικών μορφών) κ.λ.π. Δεν είνε για τούτο το φύλλο ή άνάλυσι των πιδό πάνω. Αυτά θα είνε έπειτα.

4) Μεθολογία.— Βασικά άναφέρουμε εδώ ότι ή στοιχειώδης μορφή μεθόδου της κοινωνιολογίας είνε ή έπαγωγική. Ξεκινά δηλ. από το έμπειρικό υλικό, από το δεδομένο της ιστορίας και της σύγχρονης κοινωνικής πραχτικής. Παρατηρεί, αναλύει και συνθέτει το δεδομένο αυτό συνιστώντας έρευνητικές ένότητες που προεκτείνονται άλλωστε συχνότατα στην ύπόθεσι και στη θεωρία. Η κοινωνιολογία ένεογει και έχει πλήρως το γασικό μιας γνήσιας κι' άποτελεσματικής έμπειρικής έπιστήμης.

5) Περιληπτικό σχήμα των σταθμών της ιστορίας της.— Ο χώρος δεν έπιτρέπει νά έμφανίσουμε το κεφάλαιο αυτό συνεπές με τον τίτλο του. Θα το άποζημιώσουμε μελλοντικά. Άναφέρουμε μόνο τούτο. Ότι ή κοινωνιολογία έχει ένα προεπιστημονικό στάδιο μακράϊνω που εκτείνεται από τον 6ο αιώνα πριν Χριστού ως τις άρχές του περασμένου αιώνα. Με την συγγασική όμως εμφάνισι του Γάλλου Α. Κόμετε το 1822 εισέρχεται στο καθαρά έπιστημονικό της στάδιο. Άκολουθεί εύδόκιμη ή παρουσία του Σπένσερ στην Άγγλία, του Σλαϊν στη Γερμανία και του Ουάρντ στην Άμερική που τους ακολουθούν και τους πλαισιώνουν σε διάφορο βαθμό εξάρτησης ένα πλήθος άλλων έρευνητών με τους όποιους θα γνωριστούμε προσεχώς. Έδώ στην Ελλάδα ή κοινωνιολογία σαν έπιστήμη έχει δυο βασικούς αντιπροσώπους, τον ξαίρετο καθηγητή κ. Έλευθερόπουλο με διεθνές κύρος και δραστηριότητα, και τον άλλοτε αθηγητή του Πανεπιστημίου κ. Κανελλόπουλο.

Η ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΤΟ ΔΥΤΙΚΟ ΠΝΕΥΜΑ

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ

«... Δέν υπάρχει, λένε, ενότητα σ' αυτό που ονομάζουμε δυτικό πνεύμα. Θα μπορούσε κανείς να πη πώς δέν υπάρχει άβασθέστερη αντίληψη γι' αυτό το ζήτημα. Άρκει νά αναφέρουμε μόνο πώς ο Έλληνισμός κι' ο Χριστιανισμός αποτελούν την κοινή βάση σέ κάθε απόχρωση του «Δυτικισμού» (occidentalisme). Κι' ο Χριστιανισμός όπως κι' ο Έλληνισμός, πού στηρίζουνε τó δυτικό πνεύμα, αντίκεινται καθορά στή μυστικοπαθή διάθεση του άτομου. Ο Χριστιανός κρατεί μέχρι και πέραν του τάφου την ατομικότητά του. Η ψυχή του, ακόμη και στην επικοινωνία της με τó Θεό, είνε «αυτή ή ίδια» κάτι τó ξεχωριστό.

Υπάρχουν, βέβαια, και μυστήρια, πού έκτασή τους βρίσκονται στα όρια ενός μυστικισμού ανατολικού τύπου, πράγμα πού επιβεβαιώνει τόν κανόνα. Για την μεγάλη πλειοψηφία τών πιστών, ο Χριστιανισμός δέν σημαίνει παραίτηση από την ανθρωπίνη προσωπικότητα. Αντίθετα, σημαίνει εμπλουτισμό αυτής της προσωπικότητας από τή θεία πηγή της Άποκαλύψεως. Αυτή ή αντίληψη για τó Χριστιανισμό οφείλεται κυρίως στην αρμονική σύνθεσή του με τόν Έλληνισμό. Έδώ, κάθε τι, είνε καθαρίο και λογικό. Οί απαντήσεις περιμένουν τις έρωτήσεις, όλα εξηγούνται, πειθαρχούν, είνε ιεραρχημένα, μπορούν νά προβλεφθούν.

Η κατήχησις ακόμη είνε μιá διακήρυξη τών δικαιωμάτων της ψυχής και ένας ποιητικός κώδικας.

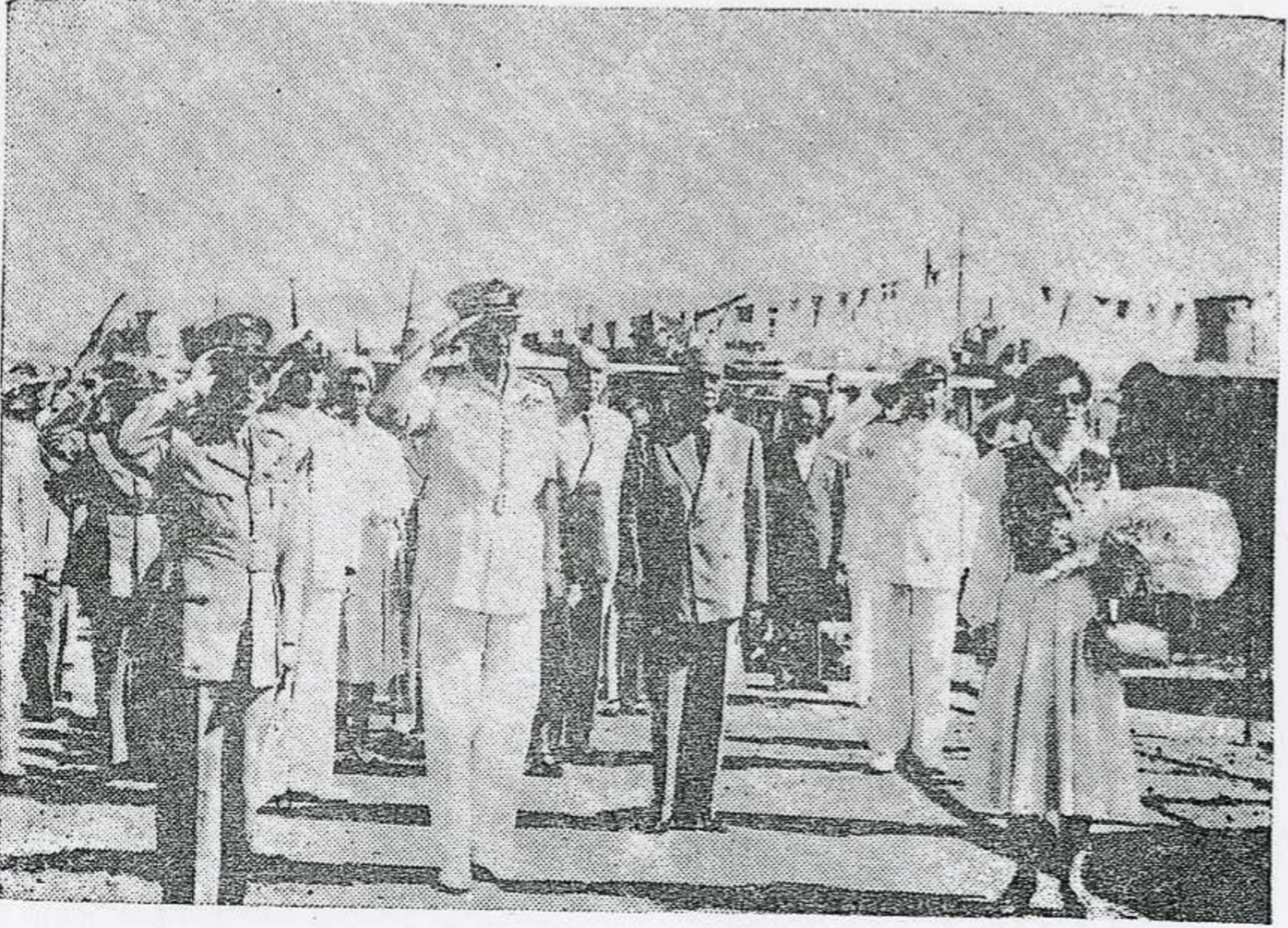
Η νομική επιστήμη της Δύσεως φέρνει επίσης ένα φανερό σημάδι : τή λογική. Τó δυτικό δίκαιο, είτε πρόκειται για τó ρω-

μακό, για τó γαλλικό ή για τó αλλόκοτο άμάλγαμα τών νόμων και τών εθίμων, πού λέγεται άγγλικό δίκαιο, διακρίνεται για τή σταθερότητά του, τή λογική του και τήν πίστη του στή σιωπηρή θέληση. Τί αντίθεση με την αστάθεια και την ασυνέπεια άλλων Δικαίων! Τέλος, θα ήθελα νά σημειώσω, σχετικά με την έννοια του όρου «δυτικό πνεύμα», πώς είνε πολύ περίεργο νά στεκώμαστε στις απόχρωσις και τούς διαφορισμούς από τόπο σέ τόπο αυτού του όρου και νά μη βλέπουμε την ενότητα, τó ένιαίο πού περικλείνει. Τά αποτελέσματα της προόδου, μέσα μεταφοράς κλπ., βοηθούν στην άλληλοκατανόηση και την σφρηλάτηση κοινού ιδανικού. Τó προηγμένο μά και περίπου σταθερό επίπεδο του δυτικού πολιτισμού, διευκολύνει τή γέννηση ενός αισθήματος κοινότητας μεταξύ τών λαών, πού συγκροτούν τόν πολιτισμό αυτό. Βλέπουμε ακόμα τις ίδιες ανάγκες νά υπάρχουν, τούς ίδιους ή σχεδόν τούς ίδιους θεσμούς διακυβερνήσεως, και τά ίδια έθνηκά συμφέροντα, πρό πάντων τώρα. Όλα αυτά προδιαθέτουν στό νά σέβεται κανείς τις ίδιες αρχές και νά πιστεύη τις ίδιες αξίες.

Η γνώση τών χαρακτηριστικών του όρου «δυτικό πνεύμα» αποδεικνύει ότι τούτο είνε μιá ενότητα και μιá ζωντανή πραγματικότητα, πού άγκαλιάζει ένα όλόκληρο κόσμο άποφασισμένο νά διατηρήση στή ζωή και νά αναπτύξη πιό πολύ τις αρχές και τις αξίες, πού ώδήγησαν την Άνθρωπότητα στον πολιτισμό...».

ΡΑ-Υ-ΜΟΝΔΟΣ ΒΕΡΝΙΑ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΠΟΔΟΧΗ ΓΩΝ ΒΑΣΙΛΕΩΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΠΕΙΡΑΙΑ

ευταίας των περιοδείας ανά την Μακεδο-Άπό την άφιξη των Βασιλέων έκ της τελ Σχολήν Δοκίμων ό Αρχιστράτηγος κ. Ά-νιαν και Θράκην. Τους ύπεδέχθησαν εις την Ν. Πλαστήρας και ό Άντιπρόεδρος της Κυ-λέξανδρος Παπάγος, ό Πρωθυπουργός κ. λοι επίσημοι και πλήθος κόσμου. βερνήσεως κ. Γ. Παπανδρέου, πολ

Μιά σελίδα της ζωής του έκλεισε χθές ό συνάδελφος. Παρέδωσε τó τιμημένο δίκωχο και απέκρυψε ζηλότυπα στις πιό άπόκρυφες γεωγραφικές γωνίες του πορτοφολιού του τó στενόμακρο διαπιστευτήριο, πού τόν μετατάσσει υπό τις τάξεις του Στρατεύματος στην πολυκύμαντη ζωή της Πολιτείας. Πόσες φορές δέν νοστάλησε αυτό τó χαρτί* πόσες φορές δέν ασώτευσε και τó τελευταίο του πεντακοσάρικο στον ήμερήσιο Τύπο, για νά βυθισθή με έκστασι στό περιεχόμενο της αθηναϊκής εφημερίδος.

— Συνάδελφε, τίποτα καινούργιο για την 8η Ε.Σ.Σ.Ο.;

— Κάτι ψιθυρίζεται, ρε συνάδελφε, για νά δούμε...

Αυτός ό πυρετός της άδημονίας δέν μοιάζει με κανένα άλλο της ζωής του. Ούτε τά αποτελέσματα τών εξετάσεών του περιέμενε με τέτοια άγωνία, ούτε αύριο στούς διαδρόμους κάποιου δημοσίου μαιευτηρίου θα είνε τόσο διασπικτός για την ανάκηρυξη του μέλλοντος διαδόχου. Αυτή ή άγωνία έγκλείει μέσα της τó άμετρο, τó άκαταμάχητο. Άναφαίνεται δικαίωμα τών 25 χρόνων ό άπροσμέτρητος νόστος για τή ζωή, όλα καλά και άγια... Μήθε, επί τέλος, άγαπητέ συνάδελφε, και ή δική σου ώρα.

— Άϊντε, και καλός πολίτης.. Βαγγέλη.

Κύματα θα κάμη πίσω σου ή στερεότυπη αυτή ευχή και θα λικνίση την βάση της επιστροφής σου. Ώραίο αυτό τó φωτεινό διάλειμμα, όπου άπαλλάσσεσαι τών στρατιωτικών σου ύποχρεώσεων και βολτάρεις με άπροσδιόριστη εύτυχία στα μεθάρια του όργιλου θεού Άρη και της ειρηνικής θεάς Άθηνάς. Αυτή ή εύτυχία όμως διαρκεί όσο μιá μαρμαρυγή, όσο ένας πυρετικός παροξυσμός. Με άναποφάσιστο τόν δείκτη της δεξιάς σου, θα κληθής από μιá άδυσώπητη πραγματικότητα νά άποκαλύψης την έπομένη σελίδα, κι' αυτή άκριβώς δέν ξέρεις τί σου επιφυλάσσει. Φεύγεις από τή Μακρόνησο τήν στιγμή πού ή σάλπιγγα της άπολύσεως θα σέ φέρη τραγικό άντιμέτωπο με τó γείτονα, πού κατηφόρησε από κάποιον άπομακρο φυλάκιο της μεθορίου με ένα μετάλλιο τιμής στό δεξιό στήθος και τούς ναπούς επιδέσιμους ενός προσφάτου τραύματος. Και τότε θα νοιώσης μέσα σου την έκπυροσκόρτησι μιáς μεταμέλειας. Δέν είνε ντροπή, και συ επιστρέφεις Έλληνας, με την στάσι σου, και συ τόν ίδιο έχθρό πολέμησε, άρκει νάχης επίγνωσι αυτής της μεταστροφής πού συντελέστηκε μέσα σου και όταν θα περιβληθής την φόρμα της ειρηνικής σου θητείας. Ο έχθρος πού σ' έστειλε στην Μακρόνησο (κι' αυτός λέγεται Κομμουνισμός) ίσως σκύψη νά σου ψιθυρίση κάτι στό αυτί. Άν όμως συ έχης κάμει βίωμα τά όσα έδιδάχθηκες έδώ, θα τόν άντιπαρέλθης όπως μιá μυαλωμένη κοπέλλα τó σφύριγμα ενός άνωγυμου άλήτη τού πεζοδρομίου.

— Άϊντε, συνάδελφε, με τó καλό και καλός πολίτης...

Τά σφάλματα είνε ανθρώπινα* έτσι και ή άμαρτία είνε πέσιμο στα γόνατα πού μπορεί νά καταλήξη σέ προσευχή.

Γ. ΜΑΤΣΟΥΚΑΣ

